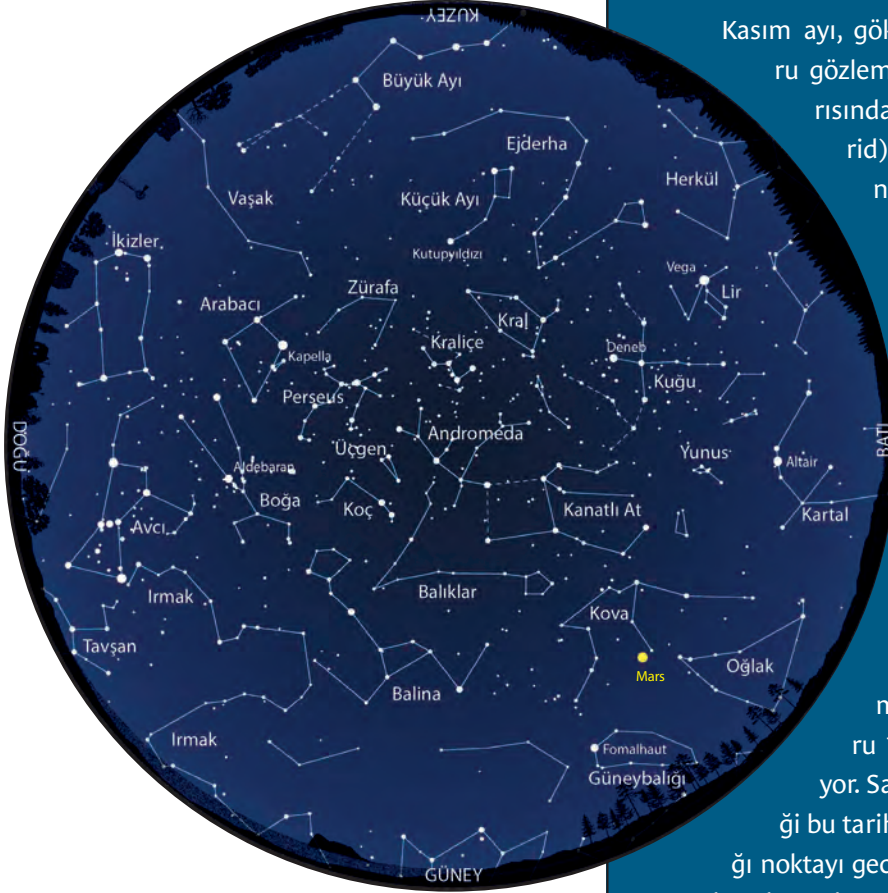

Gökyüzü

Dr. Tuba Sarıgül [tuba.sarigul@tubitak.gov.tr

Boğa ve Aslan Göktaşı Yağmuru

Kasım ayı, gökyüzü gözlemcilerine iki göktaşı yağmuru gözlemeleme fırsatı veriyor. Birincisi ayın ilk yarısında en yüksek etkinliğe ulaşan Boğa (Taurid) göktaşı yağmuru. Boğa göktaşı yağmurunun güney kolu 5 Kasım'da en yüksek etkinliğe ulaşıyor. Kuzey kolunun etkinliğinin en yüksek olduğu tarih ise 12 Kasım. Bu tarihlerde saatte birkaç göktaşı gözlenebilir. Boğa göktaşı yağmuru sırasında gökyüzünde hareket eden parçacıkların hızı (~30 km/sn) görece düşük olduğundan, göktaşlarını daha uzun süre gözlemek mümkün. Kaynağı 2P/Encke kurukluyıldızı olan Boğa göktaşı yağmuru her yıl ekim ve kasım aylarında etkin oluyor. Kasım ayının ikinci önemli göktaşı yağmuru olan Aslan (Leonid) göktaşı yağmuru 17-18 Kasım'da en yüksek etkinliğe ulaşıyor. Saatte en fazla 15 göktaşının gözlenebileceği bu tarihte göktaşlarının gökyüzünde ortaya çıktığı noktayı gece yarısından sonra doğu ufğunun üzerinde Aslan Takımyıldızı'nda bulabilirsiniz. Aslan göktaşı yağmurunun kaynağı ise 55P/Tempel-Tuttle kuyruklu yıldızı.

1 Kasım saat 23.00, 15 Kasım saat 22.00 ve 30 Kasım saat 21.00'de gökyüzünün genel görünümü

Kasım Ayının Önemli Gök Olayları

- 06 Kasım** Merkür en büyük doğu uzanımında (23°)
- 11 Kasım** Ay ve Satürn gün batımında çok yakın görünümde
- 14 Kasım** Ay, Dünya'ya en uzak konumda (404.350 km)
- 16 Kasım** Ay ve Mars yakın görünümde
- 26 Kasım** Ay, Dünya'ya en yakın konumda (366.625 km)

11 Kasım akşamı gün batımından sonra batı ufku

23 Kasım akşamı gün batımından sonra doğu ufku

Bu fotoğraf,
2001 yılında gerçekleşen
Aslan göktaşı yağmurunu sırasında
sekiz dakika içinde çekilen
altı göktaşı fotoğrafının
birleştirilmesi ile elde edildi.

31 Ekim
Sondördün

7 Kasım
Yeniay

15 Kasım
İlkdördün

23 Kasım
Dolunay

30 Kasım
Sondördün

Kasım Ayında Ay ve Gezegenler

Ay ve Satürn 11 Kasım'da gökyüzünde birbirine yakın görünecek. İki gökcismi Güneş'in batışından sonra güneybatı ufkunun üzerinde birlikte görülebilir. Ay, 16 Kasım'da Mars ile yakın görünümde. Ay ve Boğa Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı Aldebaran 24 Kasım'da gökyüzünde birbirine yakın görünecek. Ay ve kırmızı dev Aldebaran gece yarısına yakın saatlerde birlikte gözlenebilir.

Merkür 6 Kasım'da en büyük doğu uzanımı konumuna ulaşacak. Merkür ayın ilk yarısında Güneş'in batışından sonra kısa süreliğine batı ufkunun üzerinde görülebilir. Ancak Merkür ufkun üzerinde çok yükselmediğinden gözlenmesi zor. Kasım ayının ilerleyen günlerinde gökyüzünde Güneş'e yaklaşmaya başlayan Merkür, 27 Kasım'da Güneş ile Dünya'nın arasından geçecek. Bu süreçte Merkür birkaç hafta görülemeyecek.

Venüs kasım ayı boyunca Güneş'in doğuşundan önce gökyüzünde olacak. Ayın başında kısa süre gözlenebilen Venüs'ün gözlem süresi ayın ilerleyen günlerinde iki saate ulaşıyor. Ufkun üzerinde yükselmeye devam eden ve parlaklığı artan Venüs, kasım ayının

ikinci yarısında gözlem için hayli uygun konumda. Venüs ve Başak Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı Spika kasım ayının ortasında birkaç gün boyunca gökyüzünde birbirine yakın görünecek. İki gökcismi Güneş'in doğuşundan önce doğu-güneydoğu ufkunun üzerinde birlikte görülebilir.

Mars kasım ayı boyunca Güneş'in batışından gece yarısına kadar gökyüzünde olacak. Ancak parlaklığı ve görünür büyüklüğü her geçen gün azalıyor.

Jüpiter ayın ilk günlerinde Güneş'in batışından sonra kısa süre gözlenebilir. Güneş'in arkasına doğru hareket eden gezegen 26 Kasım'da kavuşum noktasına ulaşacak. Güneş'le aralarındaki açıl mesafe çok küçük olacağından Jüpiter bu süreçte birkaç hafta boyunca görülemeyecek.

Satürn ay boyunca Güneş'in batışından sonra güneybatı ufkunun üzerinde ortaya çıkıyor ve yaklaşık iki saat sonra batıyor. Yay Takımyıldızı'ndaki gezegenin gözlem süresi ayın ilerleyen günlerinde kısıyor.